

Stammoeder Minke Nederlands eerste tientonner, zevende generatie Minke 64 nadert 200.000 kg

Krasse koe uit een melkrijke familie

Bijna negentien jaar oud, bijna tweehonderd ton melk en dat zonder uier- of klauwproblemen. Minke 64 van de familie Ubachs uit het Limburgse Epen toont aan dat een hoge productie en een goede gezondheid prima samengaan.

tekst **Diane Versteeg**

Haar naam prijkt boven haar eigen strohok in de stal in de heuvels van het Limburgse Epen. 'Ze duldt geen kamergenotes', zegt haar eigenaar Eric Ubachs (34) met zichtbaar respect voor de negentienjarige Comestar Leedochter Minke 64, die rustig ligt te herkauwen. 'We halen haar pas de melkstal in als alle andere 75 koeien gemolken zijn. Ze is nog steeds zo fanatiek dat ze andere koeien

in de wachtruimte weg wil duwen.' Als alles goed gaat, haalt de koe dit najaar de 200.000 kg melk. Na de laatste melkcontrole in december staat de teller op 191.680 kg melk met gemiddeld 4,10% vet en 3,24% eiwit. De familie Ubachs – Eric nam het bedrijf vorig jaar over van zijn vader Ger en zijn moeder Maria – is duidelijk zuinig op Minke 64. 'Dat is niet omdat haar conditie achteruitgaat', legt

Eric uit. 'Integendeel, we willen haar juist beschermen tegen mogelijke aanvallen van de jongere koeien in de stal.'

Volgens de veehouder weet Minke wel dat ze inmiddels een oude dame is. 'Maar als ze tochtig is, kan ze nog steeds de stal afbreken. We zetten haar dan alsnog in het strohok vast.'

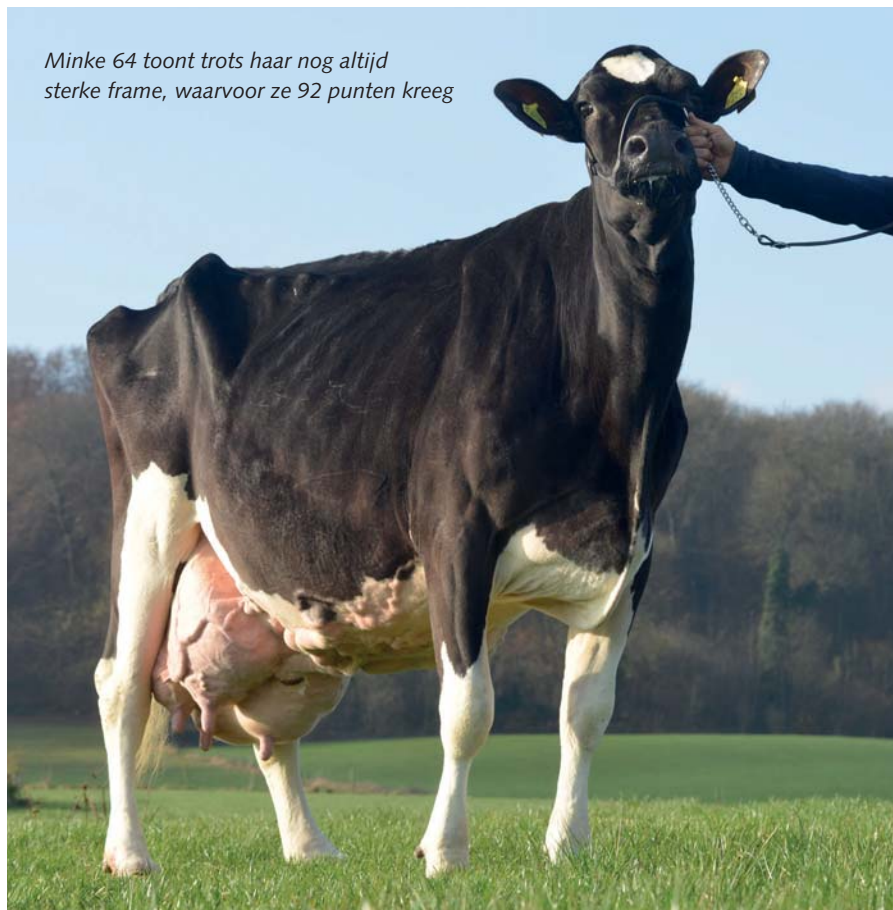
Bijzondere stammoeder

Minke 64 komt uit een diepe, hoogproductieve koefamilie. Haar stammoeder, de allereerste Minke op het bedrijf van Ubachs, werd geboren in 1971 en zette een recordproductie van 139.238 kg melk neer. Postuum bleek 'de oude Minke' de allereerste Nederlandse tientonner. Met deze Blitsaerd Darwindochter fokte vader Ger Ubachs verder. 'Minke 64 is de zevende generatie uit deze oude koe,' vertelt Ger. Haar afstamming kent met Lee x Dombinator x Sunny Boy x Levi x Top Brass x Valentin x Herovina Keimpe Adema een aantal illustere binnen- en buitenlandse namen. 'Toch had het maar weinig gescheeld of we waren de stam kwijt geweest. Er was veel belangstelling voor nafok van Darwindochter Minke, waar vanwege de publiciteit over haar prestaties goed geld voor werd betaald,' vertelt vader Ubachs over deze periode.

Familie Ubachs kon veel Minkes verkopen, omdat de stammoeder en haar dochters regelmatig een vaarzentweeling ter wereld brachten. 'Ook zonder embryo's in te zetten groeide de familie snel aan', zo neemt Eric het woord weer over van zijn vader. Op dit moment is Minke 64 nog niet opnieuw geïnsemineerd, mede om de melkproductie van ruim 35 kg melk per dag niet terug te laten vallen. 'Daarnaast is afkalven toch een stressmoment. We geven haar liever even rust. Maar omdat ze zich zo goed tochtig laat zien, hebben we al wel een paar keer in dubio gestaan haar toch te insemineren.'

28 rietjes voor 13 kalfjes

Minke is bezig aan haar dertiende lactatie en produceerde in de voorgaande twaalf lactaties steeds meer dan 10.000 kg melk. Gemiddeld had ze hiervoor per lactatie 396 dagen nodig, want ook in eerdere lactaties wachtte de eigenaar met insemineren om de productie lange tijd op peil te houden. 'Minke is een

Minke 64 toont trots haar nog altijd sterke frame, waarvoor ze 92 punten kreeg

Videobeelden

In de Veeteelt-app en op de site vindt u bewegend beeld van Minke 64.

erg persistente koe. We gebruikten in totaal 28 rietjes voor dertien drachtigheden in achttien jaar. Ze gaf negen keer een vaarskalf, maar helaas is geen van haar dochters nog op het bedrijf', zo gaat Eric verder. Minke 72, een Fataldochter, werd op vierjarige leeftijd excellent met 90 punten en produceerde binnen zeven lactaties meer dan 116.000 kg melk en ruim 8700 kg vet en eiwit. 'Dat is de lijn waar meer productie onder zit', vertelt hij over deze Minkes. Daarnaast roemt hij de nafok van Roydochter Minke 76, die het qua exterieur net iets beter doet. 'Stormaticdochter Minke 80 en Minardidochter Minke 88 geven correcte nafok: koeien met een jeugdige uitstraling. Bijna nog jeugdiger en fijner dan hun moeder in de jonge jaren was', zegt hij.

Afvoer nooit een optie

De familie heeft nooit gedacht aan een vroegtijdige afvoer van Minke van het bedrijf. 'Minke had nooit iets', zo mengt Maria Ubachs zich in het gesprek. 'Geen klauwproblemen, geen uiergezondheidsproblemen – een celgetal van 30 – en vlot drachtig: echt een ideale koe om mee te werken', zo zegt ze. Ook haalde ze steeds nieuwe mijlpalen – 100.000 kg melk, 150.000 kg melk, 10.000 kg vet en eiwit – in goede gezondheid. Zo kwam er voor de familie Ubachs steeds weer een nieuwe mijlpaal in zicht, met nu de tweehonderd ton. 'En een topexterieur, hè', zo valt de jonge Ubachs zijn moeder bij. Met Minke ging Ubachs in 2002 en 2004 voor het eerst in lange tijd weer naar de NRM. De Leedochter behaalde verschillende ereplaatsen op de regionale keuringen, vertelt de melkveehouder uit Epen. 'Op achtjarige leeftijd werd ze ingeschreven met 91 punten. Ze is het voorbeeld dat een topexterieur, een topproductie en een topgezondheid prima samen gaan.' |

Claudia de Wit, melkveehouder en dierenarts te Montfoort:

'"De beste koe is er een die niet opvalt in de stal." Toen ik dat voor het eerst hoorde, moest ik er even twee keer over nadenken. Toch begreep ik de opmerking van de inspecteur wel. Een koe die probleemloos in het koppel loopt en er heel gewoon uitziet. Tot je beter kijkt.' (Bv)

Mark Rutte, minister-president:

'Ik ben bij de bureaus van het Mauritshuis onder de indruk van de stier van Paulus Potter, een meesterwerk. De bijna aaibare vacht, de zoemende vliegen en de koeienvlaai op de voorgrond – het is zo rijk aan details, je raakt niet uitgekeken.' (Ev)

Toon van Hoof, afscheidnemend bestuurder LTO:

'Het zit me dwars dat we, tien jaar na de grote uitbraken, nog steeds de afzet van vlees en melkproducten van gevaccineerde dieren niet geregeld hebben. Als er een keer weer een ziekte uitbreekt, wordt dat een geweldig probleem.' (Bo)

Hessel Agema, melkveehouder te Kollumerpomp:

'Voor de boer zou het beter zijn als de persistentie van de koeien in latere lactaties ook tot uiting kwam in de fokwaarde, maar dat duurt de fokkerijorganisaties te lang. Het is de commercie die regereert. Jonge boeren mogen zich voor dit soort zaken wel eens wat meer hard maken.' (NO)

Maarten van Rossem, historicus:

'Koeien zijn zeer karakteristieke dieren, die zeer onderschat worden.' (sm)

Agnes de Boer, biologisch melkveehouder te Leens:

'Het was een drama om de kalveren op latere leeftijd te scheiden van de koe. Er is al zo'n hechte band ontstaan. Het gekrijns van de dieren ging mij door merg en been. Dieren zijn gestrest en blijven dat ook op langere termijn. Ze worden er beslist niet gelukkiger van.' (NO)

Ben Pauw, melkveehouder te Wezup:

'Fleckvieh is heel rustig, makke vee, maar als je er eentje moet hebben, dan zijn er bij die je alle hoeken van de stal laten zien. Als ze echt niet willen, laat het dan maar.' (Mv)

Otto Vink, melkveehouder te Zoelen:

'Eigenlijk is een robot gewoon zo dom als ik weet niet wat. Want de koeien tochtig zien, dat kan hij niet. Een koe met verkeerd geplaatste spenen, daar kan hij ook niks mee. En een koe die niet is gemolken, gaat hij echt niet zelf ophalen. Of ik hem zou willen missen? Nee, als de robot gaat, gaan de koeien ook. Dan stop ik ermee.' (Bo)

Henny Swinkels, directeur VanDrie Group:

'Omdat elke melkveehouder de nadruk legt op andere aspecten van de koe, krijgen we geen eenvormige stroom van kalveren binnen. Het is dus een kalf dat niet op vlees gefokt is en bovendien zijn geen twee kalveren hetzelfde. Om toch tot waar-

de te komen, selecteren we heel vroeg en heel streng, zodat al heel vroeg in hetzelfde traject duidelijk is wat de uitkomst, de kwaliteit van het vlees, zal zijn.' (Ba)

Theo van Vliet, melkveehouder te Nieuwlande:

'Ik hou van mooie, brede en sterke koeien. Echte werkkoeien. Ze moeten in een gewone stal van goed voer veel melk geven.' (NO)

Arie Korevaar, melkveehouder te Bleskensgraaf:

'Terwijl de robot melkt, loop ik tussen de koeien. Ik ken ze nu beter dan ooit en heb ze al tochtig gezien nog voor de computer dat meldt. Die robot, ik zou niet meer zonder hem kunnen.' (Bo)

Hessel Agema:

'Voorheen koos je de mooiste tonende stier uit het hok als fokstier, nu blijft die soms over voor de slager en gaat de minst mooie naar de ki als die de beste DNA-score toont. Voor de veeverbetering is het winst de emotie van het exterieur achterwege te laten. De keerzijde is dat fokkerijclubs elkaar opjagen om alles maar sneller te doen. Om steeds maar weer nieuwe topers te kunnen verkopen.' (NO)

Claudia de Wit:

'Ach, met sommige koeien heb je toch meer een band dan met andere. En dat zijn meestal wel de koeien die opvallen in het koppel. Niet de knapsten volgens de inspecteur, maar wel mijn lievelingen. En dat blijft gewoon zo, ook met slechts 80 punten.' (Bv)